

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2025
Β' ΦΑΣΗ

Ε_3.Λλ2Α(ε)

ΤΑΞΗ: Β' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ: ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Ημερομηνία: Μ.Τετάρτη 16 Απριλίου 2025
Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ**ΚΕΙΜΕΝΑ**

In eā civitatē, quam leges continent, boni viri libenter leges servant. Lex enim est fundamentum libertātis, fons aequitātis. Mens et animus et consilium et sententia civitātis posita est in legibus. Ut corpora nostra sine mente, sic civitas sine lege non stat. Legum ministri sunt magistrātus, legum interpretes iudices, legum denique omnes servi sumus: sic enim liberi esse possumus.

Hannibal, dux Carthaginensis, VI et XX annos natus, omnes gentes Hispaniae bello superāvit et Saguntum vi expugnāvit. Postea Alpes, quae Italiam ab Galliā seiungunt, cum elephantis transiit. Ubi in Italiā fuit, apud Ticīnum, Trebiam, Trasumēnum et Cannas copias Rōmanōrum profligāvit et delēvit. Populus Rōmānus cladem Cannensem pavidus audīvit. In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi se expedīvit. Postquam XIV annos in Italiā complēvit, Carthaginenses eum in Africam revocavērunt. Ibi Hannibal bellum cum Rōmānis componere frustra cupīvit. Denique cum P. Scipiōne apud Zamam dimicāvit, sed Rōmāni victoriam reportavērunt.

Germanōrum vita omnis in venationibus atque in studiis rei militāris consistit. Germāni non student agricultūrae; lacte, caseo et carne nutriuntur. Locis frigidissimis pelles solum habent et in fluminibus lavantur. Cum civitas bellum gerit, magistrātus creantur cum vitae necisque potestāte. Equestribus proeliis saepe ex equis desiliunt ac pedibus proeliantur: ephippiōrum usus res turpis et iners habētur. Vinum a mercatoribus ad se importāri non sinunt, quod eā rē, ut arbitrantur, remollescunt homines atque effeminantur.

A1. Να μεταφράσετε όσα τμήματα των αποσπασμάτων είναι γραμμένα με έντονη γραφή.

Μονάδες 20

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1. Να χαρακτηριστούν με το γράμμα **Σ (Σωστό)** ή με το γράμμα **Λ (Λάθος)** οι παρακάτω προτάσεις.

1. Αξιόλογα λατινικά λογοτεχνικά κείμενα παράγονται μετά τη συνάντηση των Ρωμαίων με τους Έλληνες (περίπου το 240 π.Χ.).
2. Οι Ρωμαίοι προσεγγίζουν τα ελληνικά πρότυπα μέσα από την δημιουργική πρόσληψη («*imitatio*») και τον ανταγωνισμό («*aemulatio*»).
3. Η ρωμαϊκή ελεγεία ταυτίζεται με την ελληνική ελεγεία, ενώ η σάτιρα είναι ένα σχεδόν νέο, καθαρά ρωμαϊκό, είδος.
4. Κατά την προκλασική εποχή εισάγονται στη Ρώμη ελληνικά και ανατολικά έθιμα, που απομακρύνουν τους Ρωμαίους από τα παραδοσιακά λιτά ρωμαϊκά ήθη.
5. Κατά την προκλασική εποχή το ρωμαϊκό πολίτευμα έχει λάβει τη μορφή ενός είδους «*αριστοκρατικής βασιλείας*».

Μονάδες 5

B2. Να αντιστοιχίσετε την περίοδο της κλασικής εποχής της **Στήλης Α** με τους Ρωμαίους συγγραφείς που ανήκουν σε αυτήν από τη **Στήλη Β**.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. Ρεπουμπλικανική Περίοδος ή οι χρόνοι του Κικέρωνα (100-31 π.Χ.)	α. Ιούλιος Καίσαρ
	β. Βεργίλιος
	γ. Οβίδιος
2. Αυγούστειοι χρόνοι (31π.Χ.-14 μ.Χ.)	δ. Κάτουλλος
	ε. Βιτρούβιος

Μονάδες 5

B3. Σε κάθε ομάδα λέξεων του παρακάτω πίνακα, να διαλέξετε ποια από τις δύο νεοελληνικές λέξεις (**α** ή **β**) της **στήλης Β** έχει ετυμολογική συγγένεια με τη λατινική λέξη της **στήλης Α**.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. mente	α. μέντα β. μάντης
2. stat	α. παράσταση β. ανίσθητος
3. servi	α. σερβιτόρος β. σερφάρισμα

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2025
Β' ΦΑΣΗ

E_3.Λλ2Α(ε)

4. expugnavit	α. πυγμαχία β. πύρινος
5. expedit	α. εγκαλώ β. εμποδίζω
6. complevit	α. εκπλήρωση β. εκκαθάριση
7. pelles	α. πελματογράφημα β. πέλαγος
8. lavantur	α. λουκέτο β. λουτροθεραπεία
9. necis	α. νεκρανάσταση β. νεανικός
10. vinum	α. οικολογία β. οινόπνευμα

Μονάδες 10

Γ. Να χαρακτηρίσετε τη σημασία των παρακάτω στερεότυπων Λατινικών εκφράσεων ως **Σωστή (Σ)** ή **Λάθος (Λ)**.

	Σωστό	Λάθος
1. de facto : εκ των πραγμάτων		
2. status quo : η ισχύουσα κατάσταση		
3. mutatis mutandis : σε διάφορα σημεία του κειμένου		
4. carpe diem : αιτία πολέμου		
5. modus operandi (M.O.) : τρόπος ενέργειας		
6. prima facie : πρώτος μεταξύ ίσων		
7. terra incognita : άγνωστη γη		
8. versus : σποραδικά		
9. verbatim : κατά λέξη		
10. ex officio : αυτό που προκύπτει από τη θέση καθήκοντος κάποιου		

Μονάδες 10

Δ1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

fundamentum: την κλητική πτώση του πληθυντικού αριθμού
viri: την αφαιρετική πτώση του ενικού αριθμού
corpora nostra: την αιτιατική πτώση του ενικού αριθμού
vi: τη γενική πτώση του πληθυντικού αριθμού
omnis: την αφαιρετική πτώση του ενικού αριθμού στο αρσενικό γένος
rei: τη γενική πτώση του πληθυντικού αριθμού
carne: την ονομαστική πτώση του ενικού αριθμού
locis: την αιτιατική πτώση του πληθυντικού αριθμού

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2025
Β' ΦΑΣΗ

E_3.Λλ2Α(ε)

equestribus: την ονομαστική πτώση του ενικού αριθμού στο αρσενικό γένος

Μονάδες 10

- Δ2.** Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για τις παρακάτω αντωνυμίες:
- quam:** την αιτιατική πτώση του ενικού αριθμού, στο αρσενικό γένος
nostra: τη δοτική πτώση του ενικού αριθμού για έναν κτήτορα, στο θηλυκό γένος στο β' πρόσωπο
se: τη δοτική πτώση του ενικού αριθμού στο α' πρόσωπο
eā: την αιτιατική πτώση του πληθυντικού αριθμού στο θηλυκό γένος
- Μονάδες 4**

- Δ3.** «**Locis frigidissimis pelles solum habent et in fluminibus lavantur**»:
να μεταφέρετε τους κλιτούς τύπους στον άλλο αριθμό.

Μονάδες 6

- Δ4.** Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα:
- continent:** το β' πληθυντικό πρόσωπο, οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής
stat: το α' ενικό πρόσωπο, οριστικής παρατατικού ενεργητικής φωνής
sunt: το β' πληθυντικό πρόσωπο, οριστικής παρατατικού ενεργητικής φωνής
expugnavit: το απαρέμφατο ενεστώτα ενεργητικής φωνής
profligavit: το α' ενικό πρόσωπο, οριστικής μέλλοντα ενεργητικής φωνής
complevit: το γ' πληθυντικό πρόσωπο, οριστικής μέλλοντα ενεργητικής φωνής
reportaverunt: το α' πληθυντικό πρόσωπο, οριστικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής
lavantur: το α' ενικό πρόσωπο, οριστικής ενεστώτα στη φωνή που βρίσκεται
desiliunt: το β' ενικό πρόσωπο, οριστικής παρατατικού στη φωνή που βρίσκεται
importāri: τον ίδιο τύπο στην ενεργητική φωνή

Μονάδες 10

- E1.** Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους παρακάτω όρους του κειμένου:

Όρος	Συντακτική αναγνώριση
libenter:	είναι..... στο.....
cum elephantis:	είναι..... στο.....
Germanorum:	είναι..... στο.....
importari:	είναι..... στο.....

Μονάδες 4

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2025
Β' ΦΑΣΗ**E_3.Λλ2Α(ε)**

- E2. Cum civitas bellum gerit, magistratus creantur cum vitae necisque potestate:**
- α) Να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης και τον συντακτικό της ρόλο.
 - β) Να σχολιάσετε τον τρόπο εισαγωγής.
 - γ) Να αναφέρετε πώς εκφέρεται η δευτερεύουσα πρόταση (έγκλιση / χρόνος).
- Μονάδες 3**

- E3. boni viri libenter leges servant:** Να εντοπίσετε τον επιθετικό προσδιορισμό και να τον μετατρέψετε σε δευτερεύουσα αναφορική πρόταση.
- Μονάδες 3**

- E4. in fluminibus:** Να κάνετε τις αναγκαίες μεταβολές στον εμπρόθετο προσδιορισμό ώστε να δηλώνει την κίνηση σε τόπο αλλάζοντας και τα δύο μέρη του.
- Μονάδες 2**

- E5. Lex enim est fundamentum libertātis, fons aequitātis:**
- α) να μετατρέψετε την πρόταση σε απαρεμφατική, με εξάρτηση από τη φράση **Cicero dicit...** (Μονάδες 4)
 - β) να δικαιολογήσετε την πτώση του υποκειμένου του απαρεμφάτου (Μονάδα 1)
- Μονάδες 5**

- E6. Carthaginienses eum in Africam revocant:** Να μετατραπεί η ενεργητική σύνταξη σε παθητική (το ρήμα της πρότασης έχει τροποποιηθεί για τις ανάγκες της εξέτασης).
- Μονάδες 3**